

9/7/2025

לכבוד:

ראש אגף יחסים בין-לאומיים, אדם שלימציק
סמנכ"ל בכיר לשלטון מקומי, אלעד עמיחי
עותק: ירדן שני רוקמן, מרכזת המשלחת הישראלית למשא ומתן על אמנת הפלסטיק

הנידון: קריאה להשתתפות בדיוני אמנת הפלסטיק בז'נבה, שווייץ

המפגש החמישי של הוועדה הבין ממשלתית למו"מ בנושא זיהום פלסטיק (INC 5) ננעל מבלי שהושג נוסח סופי, והוא צפוי להתחדש ב-14-5 באוגוסט 2025 (INC 5.2), בז'נבה בשווייץ, בתקווה להגיע להסכם סופי. אנו פונים אליכם בבקשה, כבעלי תפקידים משמעותיים במשרד להגנת הסביבה, **להשתתף בפגישה זו ולתמוך באמצעים ההכרחיים אשר יהפכו את ההסכם להסכם חזק בעל משמעות: כזה שיצמצם את הייצור והשימוש בפלסטיק**. אנו קוראים לכם לפעול על מנת שישראל תפגין מנהיגות, תוביל ותתמוך במו"מ לעבר סיום משמעותי של דיוני האמנה למען עתיד האנושות והסביבה.

מדינות המשתתפות בדיונים יכולות ואף חייבות להגיע להסכם שאפתני במסגרת INC 5.2. במושב הקודם, למעלה מ-100 ממשלות עמדו על דרישתן להסכם משמעותי, והצלחנו להימנע מהסכם חלש. כיום ישנה הלימה גוברת בין המדינות החברות בנוגע לרכיבים הקריטיים של אמנת פלסטיק חזקה, ומעולם לא היינו קרובים יותר להסכם סופי. מה שנדרש כעת הוא מנהיגות פוליטית ברורה שתמשיך את התנופה - וכאן נכנס תפקידכם הקריטי.

מאז סיום INC 5, הצטברו ראיות נוספות להימצאות מיקרופלסטיק בלב האדם, במי ברז ואפילו במסטיקים. הפלסטיק הפך לאיום גלובלי על בריאות האדם ואין זמן לבזבז. **הרכיב החשוב ביותר שעלינו עדיין נדרשת הסכמה הוא יעד גלובלי לצמצום ייצור הפלסטיק**. ייצור פלסטיק בלתי מרוסן מהווה סיכון כלכלי¹, פוגע ביכולת להקים כלכלה מעגלית אמיתית², מוביל לאיומים חמורים על בריאות האדם⁴³, משמיד מערכות אקולוגיות ומחמיר את משבר האקלים⁵. צעדים בצד הביקוש ובשלב הפסולת אינם יכולים להצליח ללא כללים בצד ההיצע: הפחתה כוללת בייצור הפלסטיק.

¹ <https://cilive.com/commodities/chemicals/thought-leadership/240429-conferences-europes-ethylene-rationalization-begins-more-closures-needed>

² https://plasticpolicy.port.ac.uk/wp-content/uploads/2023/05/Making-reuse-a-reality-report_GPPC.pdf

³ <https://zenodo.org/records/10701706>

⁴ <https://annalsofglobalhealth.org/articles/10.5334/aogh.4056>

⁵ <https://energyanalysis.lbl.gov/publications/climate-impact-primary-plastic>

עם זאת, שום דבר לא מוסכם - עד שהכול מוסכם. הממשלות חייבות להסכים על יעד עולמי לייצור כחלק מחבילת האמצעים ההכרחיים, הכוללת התחייבויות ברורות בנוגע לדרכי היישום, כולל מימון. לא ניתן לגלות שאפתנות בצד אחד בלבד. האמנה חייבת להיות משמעותית מספיק כדי להצדיק השקעה של משאבים ביישומה. על כן, גרינפיס פונה אליכם בבקשה לקחת חלק ולהשתתף ב INC 5.2, עם מנדט ברור לתמוך באמנת פלסטיק חזקה אשר:

- תציב יעד עולמי להפחתת ייצור פלסטיק, בכפוף לבחינה תקופתית ונתמכת בצעדים לאומיים להשגת היעד ודיווח חובה.
- תקבע התחייבויות לביטול מוצרים וכימיקלים הקשורים לפלסטיק.
- תנסח יעדים מחייבים לשימוש חוזר, וכוללת התייחסות מפורשת ל"מערכות לשימוש חוזר" בנוסח האמנה.
- תבטיח שלוועידה (COP) תהיה סמכות להצביע במידה וניסיונות ההסכמה הרחבה ייכשלו.
- תתמוך בהקמת קרן חדשה שתעמוד בתנאים מוסכמים ותספק מימון מספק לכיסוי העלויות.
- תנקוט בגישה מבוססת זכויות אדם, וממקמת את זכויות העמים הילידים בלב התהליך והיישום של האמנה.

הקהילה המדעית⁶, הציבור⁷, קהילות שנפגעות מייצור ומזיהום פלסטיק, ארגוני חברה אזרחית ויותר ויותר עסקים ממגזרים שונים⁸ - קוראים כולם לאמנה מחייבת אשר תתמודד עם הנזקים הקשורים לפלסטיק לאורך כל מחזור החיים שלו, החל משלב ייצור הפולימרים הראשוניים. במהלך INC 5, קואליציית העסקים למען אמנת פלסטיק עולמית, כולל קוקה קולה, יוניליוור ואחרים, הביעה 'תמיכה חזקה' בחבילת צעדים לאמנה משמעותית, כולל יעד לצמצום ייצור⁹. אמנת פלסטיק עולמית חזקה יכולה לשים אותנו על המסלול הנכון ולמנוע נזקים נוספים לבני אדם ולכדור הארץ.

נציגים רבים מטעם הרשת הבינלאומית של גרינפיס יינכחו במפגש INC 5.2 בז'נבה ואנו בגרינפיס ישראל נשמח להיפגש עמכם לפני השיחות, כדי להעמיק את ההבנה ההדדית לגבי הגישות השונות שלנו.

בברכה,

נטע שליט

ראש תחום צרכנות

גרינפיס ישראל

⁶ <https://ikhapp.org/material/primary-plastic-polymers-urgently-needed-upstream-reduction/>

⁷ <https://www.greenpeace.org/static/planet4-international-stateless/2024/04/eea6997d-survey-results-global-plastics-treaty.pdf>

⁸ <https://championsofchange.breakfreefromplastic.org/endorsers/>

⁹ Shared in 'The Business Coalition for a Global Plastics Treaty reflections on the INC Chair's proposal', 30/11/2024. Not publicly available